

TRUBAČ

CHARITY ČESKÝ TĚŠÍN

Č. 4/13

Vánoce

Vánoce nás provázejí jako pomyslná tečka za rokem po celý život. V průběhu let se také pochopitelně proměňuje naše vnímání těchto krásných svátků. Jako děti se nejvíce těšíme na stromeček, dárky a sníh, jako větší nahlížíme pod pomyslnou oponu a postupně si uvědomujeme, jak duchovní rozměr Vánoc, tak také to, že onu vnější formu musí někdo nachystat a zajistit, až se sami stáváme těmi, kdo svátky připravují pro své děti a vnoučata.

Myslím si, že je víceméně jedno, jak bychom Vánoce rádi prožili – jestli se chceme „ládovat“ cukrovím a oddávat nicnedělání, nebo je strávit aktivně na horách, či v pokoji přemítat nad tajemstvím Vtělení a jeho bohatstvím pro náš život. Důležité je, abychom je strávili v klidu a hlavně s těmi, v jejichž přítomnosti je nám dobře a jsou nám blízcí.

Pokojné a požehnané vánoční svátky přeje

Martin Hořínek, ředitel Charity Český Těšín

Úvodem

Po mimořádném tematickém „výročním“ čísle přicházíme s dalším řádným číslem Trubače Charity Český Těšín. I toto vydání bude tematické, tentokrát v duchu blížících se Vánoc a závěru roku. Při přípravě vydání jsme se opět hodně ptali: jaký byl pro střediska právě končící rok, co by si naši zaměstnanci a klienti přáli pod stromeček a jak slaví Vánoce. Na vánoční zvyky a pokrmy jsme se tentokrát podívali i za hranice. Výsledkem toho všeho je vánoční Trubač. Přeji příjemné počtení.

Martin Hořínek

Správní středisko Charity Český Těšín

Rok 2013 utekl jako voda. Zkraje roku jsme zvládli Tříkrálovou sbírku, a naše šikovné účetní si prošly zkouškou ohněm v podobě vyúčtování dotací. Také jsme se definitivně zabydli v novém sídle na Mírové ulici, čehož si všimli i naši sousedé. V polovině roku k nám na „Mírovce“ přibýly sestřičky z Charitní ošetrovatelské služby, což naši sousedé bezpochyby také zaregistrovali. Novými posilami správního střediska se stali metodik/manažer kvality, který se stará o administrativní a kvalitativní růst našich služeb a naplňování některých zákonných náležitostí a v závěru roku také projektová manažerka, zatím na půl úvazku. Pro naše milá střediska jsme v průběhu roku uspořádali dva výlety, grilovací odpoledne a sportovní dopoledne a divadelní představení pro děti i dospělé. Nyní se už pomalu těšíme, co zajímavého nám přinese rok příští.

Martin Hořínek

Charitní dům pro matky v tísní

Rok 2013 považuji za úspěšný. Podařilo se nám ho bez větších potíží a problémů překlenout. Klientely máme stále dostatek, proběhly sice u nás menší pracovní změny, ale to všední běh nijak neovlivnilo. Celý rok byl v duchu matek a dětí. Podařilo se nám zorganizovat pro naše děti spoustu akcí. Ať už to byl výlet, návštěvy knihovny, kina, divadla, Halloween nebo různé výtvarné aktivity. Na zahradě máme pro děti nové krásné dřevěné houpačky a dřevěný vláček. Byli k nám štědrí různí sponzoři. Nakoupilo se vybavení pro děti do školy a pro maminky s miminky jsme mohly zakoupit pro ně potřebné věci (potravin, pleny, prací prášky). Za velký úspěch považuji i vyřízení potravinové banky.

Za celý rok nám prošlo azylovým domem přibližně 20 matek a 33 dětí.

Andrea Branná

Charitní ošetrovatelská služba

Rok 2013 nám utekl ani nevíme jak. V jeho průběhu sestry střediska úspěšně absolvovaly kurzy a školení, které jim pomohou udržet vysoký standard poskytovaných služeb.

V prvním pololetí došlo k plánovanému rozšíření naší činnosti o účtování zdravotních výkonů zdravotním pojišťovnám v CHDPS na Hrabinské. V květnu jsme se přestěhovaly na Mírovou ulici. I když se nám tam nechtělo, už se v novém sídle cítíme jako doma.

Ve druhé polovině roku došlo k obměně kolegyně (dohodářek), které nám pomáhají zajistit nepřetržitý provoz. Úspěšně jsme vyřešily problémy spojené s nově zavedeným účtováním výkonů v domově na Hrabinské a v následujícím roce dojde k zavedení této činnosti i v CHDPS v Hnojníku.

Těšíme se přízní našich stávajících klientů a jsme rády, že o naše služby má zájem i mnoho klientů nových.

Beáta Dulawová

Charitní pečovatelská služba, Charitní asistence

Vzrostl zájem o osobní asistenci a byly přijaty nové pracovnice. Od této doby zajišťují asistenci v terénu už 4 asistentky. Stav na CHPS se usadil a stabilizoval a to jak na straně pracovníků, tak i na straně klientů. Oproti předchozím letům jsme zaznamenali zvýšený zájem o úkony typicky pečovatelské (hygiena, polohování,...) a pomalu odpadá zájem o úklidy domácností apod. Proběhla obměna vozového parku – přibýlo nám nové auto a v polovině roku nám dosloužil Fiat, který byl vyměněn za zánovní Fabii.

Na jaře jsme se přestěhovali do nových prostor na ul. Hrabinská, kde máme v suterénu Domu pokojného stáří dostatečně velkou kancelář, která nám poskytuje pro terén tolik důležité zázemí. S koncem roku přibývaly otázky co v budoucnu, co příští rok, jak jít dopředu, proto se také začaly zavádět změny, které nás, jak doufáme, posunou kupředu.

Tereza Lišková

Charitní dům pokojného stáří

Rok 2013 byl pro některé naše klienty smutný, už z toho důvodu, že odešel jejich kamarád a náš dlouholetý milý klient p. Erich Motloch. Některé klienty trápily rodinné problémy svých dětí a nemohli se s nimi často srovnat, ale čas vždy vše napravil a opět se blýsklo na dobré časy. Vzpomínají na hezké chvílky strávené v letních měsících na zahradě Charitního domu a na aktivity, které se ten rok v našem domě objevily. Rok 2013 byl vítáním nového života narozením dítěte jedné naší kolegyně a i vstoupením do manželského života dalšího z kolegů. A i když rok 2013 přinesl spoustu změn, dá se na něho vzpomínat jako na krásný a celkem spokojený rok

Ilona Kaszperová

Charitní středisko sociální rehabilitace

V roce 2013 se rozšířila klientela sociální rehabilitace o nové klienty z oblasti mimo azylový dům, tím pádem se nejedná již pouze o návaznou službu azylového domu pro matky v tísní. Zhruba za jeden kalendářní měsíc se provede třicet intervencí a okolo 20 kontaktů. Za zmínku o úspěchu sociální rehabilitace stojí pomoc při řešení rozsáhlé zadluženosti dvou klientek, které v současnosti mohou vést „normální život“ díky insolvenčnímu řízení, které u nich proběhlo.

Od poloviny roku 2013 se služba začala poskytovat v nových prostorách, na ulici Jablunkovská 84, sídliště Svibice. Zdejší podmínky jsou optimálněji přizpůsobené klientele sociální rehabilitace.

Středisko sociální rehabilitace také provozuje startovací byty. Zatím dva v Českém Těšíně a jeden v Karvině. Ve startovacích bytech jsou uživatelky z Charitního azylového domu nebo ze služby sociální rehabilitace, které podporujeme v samostatném bydlení, v hospodaření s finančními prostředky a ve společenském začlenění.

Šárka Jonsztová

Charitní centrum pro seniory

V roce 2013 se toho v Charitním centru pro seniory událo celkem hodně. Z personálního hlediska dostalo centrum hned z kraje roku nového vedoucího. Po revizi počet klientů klesl, avšak během roku se opět vrátil na původní počet. Podařilo se nám získat i klienty v terénní službě. Mezi oblíbené a nejčastěji navštěvované aktivity v centru v tomto roce patřila Zumba, pohybové cvičení, bazén, klub angličtiny a kulečnický klub. S oblibou se setkaly společenské akce, především Valentýnský ples a nedávná oslava desetiletého výročí vzniku centra 10 let s námi. V hojném počtu se naši senioři zúčastnili také dvou výletů: vlakového do Hradce nad Moravicí a autobusového do Rožnova pod Radhoštěm. Senioři si také přicházeli popovídat na různé besedy, ať už na preventivní přednášky s

policíí nebo na zdravotní témata se zdravotní sestrou paní Kantorovou. Vyšli si také na exkurzi do tiskárny Finidr. V centru také letos natáčela televize ČT1, díl ze seriálu Žiješ jenom 2x, kde hlavní postavou byla naše klientka paní Eliška. Bylo to pod vedením herce Pavla Zedníčka a tanečního mistra Michala Kurtiše. Z technického hlediska byla v našem centru vyměněna okna a dokončena úprava zahrady.

Stanislav Laža

Charitní středisko „Kometa“

V roce 2013 prošlo Charitní středisko Kometa několika změnami, přičemž jednou z nich bylo stěhování do nových prostor v lednu 2013. Postupným zvelebováním, dokoupením nového nábytku a úpravami jsme docílili příjemných prostor, ve kterých se klienti i pracovníci cítí dobře. Nákup nového vybavení, které proběhlo během září a října, vnímají klienti i pracovníci velmi pozitivně, jelikož některé sportovní vybavení dlouhodobě ve středisku chybělo. Jedna z dalších změn se týkala z větší části obnovení klientely a obohacení pracovního týmu o dalšího pracovníka. Obojí se ukázalo jako přínosné, jelikož zde vyvstala možnost pracovat s jinými dětmi a nový pracovník obohatil tým o své schopnosti.

Nedílnou součástí práce ve středisku byly akce, které jsou u klientů oblíbeny a vyhledávány. V tomto roce se jednalo především o sportovní aktivity na hřišti městské policie (v letním období), využívání tělocvičny na blízké ZŠ, keramická dílnička, výtvarná dílnička, preventivní kluby a zavedení konzultačního dne, neboli „kecárny“. Jedná se o den bez PC, kdy je větší prostor pro povídání s klienty a pořádání preventivních klubů. Velký úspěch měl také výlet, který jsme pořádali na ukončení léta. V tomto roce ještě chystáme mikulášské odpoledne, pečení nepečeného cukroví na vánoční besídku a odpoledne výroby drobných vánočních dárků. Tyto malé dárečky si děti odnesou domů a mohou obdarovat své blízké.

Irena Úradníková

Charitní středisko „Maják“

Na začátku školního roku jsme s kolegyní nastoupily do Charitního střediska „Maják“ jako nové lektorky preventivních programů pro děti na 1. stupni ZŠ. Za pomoci ostatních pracovníků, sídlících s námi ve Svibici, byl náš nástup do nové práce bez velkých potíží, za což jim velmi děkujeme. Z počátku jsme měly obě dvě obavy, zda se dětem budou líbit programy, které jsme pro ně vymyslely a zda s námi děti budou chtít spolupracovat. Nyní v prosinci však mohu objektivně zhodnotit, že programy se dětem líbí a je o ně na školách i mezi učiteli velký zájem. V současné době už máme obsazeny všechny termíny i na druhé pololetí tohoto školního roku. Zbývá tedy jen doufat, že zájem o preventivní programy pořádané Charitním střediskem Maják bude i v následujících letech tak velký jako doposud.

Lucie Rzymanová

Charitní dům pro seniory

Domov je nejen pouhopouhé slovo, ale především je to místo, kde se cítím dobře, kde vládne porozumění, nebo chci, aby porozumění bylo. V letošním roce jsme navýšili kapacitu na 50 klientů, proběhla rekonstrukce kotelny, která bude dokončena v příštím roce.

Nedílnou a důležitou součástí našich služeb jsou volnočasové a terapeutické aktivity, pořádání kulturních a společenských akcí a výstav, nejen pro klienty našeho domova, ale i pro širokou veřejnost. Na začátku roku nás vždy navštíví Tři králové, v průběhu roku se účastníme dvou seniorských olympiád, postavíme i pokácíme májku, připravujeme velikonoční a vánoční výstavy, smažíme vaječninu, slavíme dožínky, probíhají různé besedy a přednášky, oslavují se narozeniny a Den matek, konají se večírky, navštěvují nás děti z místní mateřské školy, nesmíme zapomenout na Mikuláše s čertem a andělem, Vánoce i s pečením cukroví. Ještě bych mohla jmenovat spoustu aktivit, které se konají v našem domově. Tento domov prostě žije sou seniorského věku, mládnout nebudou, jen si to staří ještě můžou nějak užít.

Libuše Ovčářiová

Charita Český Těšín letos slavila

V pátek 27. 9. 2013 v podvečer se v Těšínském divadle hrálo. To není samo o sobě nezvyklé, tentokrát se ale hrálo pro Charitu Český Těšín.

Divadelní představení s názvem „Úžasná svatba“, které si vybrali charitní pracovníci, se hrálo u příležitosti výročí 20 let od ustanovení Charity Český Těšín. „Tento večer, toto představení, je koncipováno jako poděkování, poděkování partnerům a příznivcům a zejména zaměstnancům Charity Český Těšín.“ zaznělo na úvod večera z úst ředitele Martina Hořínka. Během pauzy pak měli přítomní charitní pracovníci, partneři a pozvaní hosté možnost shlédnout připravenou malou prezentaci charitních středisek.

Mimoto si letos oslavou připomnělo desetileté výročí své existence Charitním centrem pro seniory v Českém Těšíně. Na odpoledním posezení se sešli klienti spolu se současnými i bývalými vedoucími města. K dobré náladě přispěla také živá hudba.

chcť

Charita Český Těšín se sešla a oceňovala

V předvečer svátku svatého Mikuláše se na již tradičním předvánočním posezení sešli pracovníci Charity Český Těšín. Při této příležitosti byly předány také Ceny sv. Mikuláše pro letošní rok.

„Cena sv. Mikuláše je ocenění, které je udělováno za přínos k rozvoji charitního díla v rámci Charity Český Těšín. Jedná se o ocenění zevnitř Charity – její nositele navrhuji zaměstnanci organizace a z návrhů pak vybírají vedoucí středisek. Pro rok 2013 byly, stejně jako loni, vyhlášeny dvě kategorie: zaměstnanec a externí spolupracovník. Letos byly oceněny paní Martina Bubová z Charitního domu pro matky v tísni a paní Kristina Stoszková z Diecézní Charity ostravsko-opavské. Děkujeme a gratulujeme.“ popisuje ředitel Charity Český Těšín Martin Hořínek.

Obou oceněných jsme si při této příležitosti zeptali na pár vánočních otázek:

Co pro Vás znamená Mikuláš?

Kristina Stoszková: Svatý Mikuláš je pro nás světce všímavosti, všímá si, kde je třeba pomoci a dělá to nenápadně.

Martina Bubová: Pro mne je to hlavně symbolika postav chodící ulicemi. K němu patří Čert, Anděl a hlavně dětská radost. Vnímám to jako něco pro děti.

Jak se těšíte na Vánoce, udržujete v rodině nějaké zvláštní zvyky?

Kristina Stoszková: Těším se na Vánoce, protože se uvidím se svými dospělými dětmi. O Vánocích by měl člověk žasnout a zase žasnout každým rokem.

Speciální zvyky, možná bych mohla zmínit, že se sejdeme všichni vždy u jednoho stolu. Dárky pod stromeček nosíme jednotlivě každý sám, chodíme se dívat zda už Ježíšek přišel, losujeme si pořadí kdy tam kdo dárky ponese a ten, kdo z pokoje přijde, vždy vypráví co, tam viděl, např.: „viděl jsem tam pírkó z andělova křídla, nebo, že okno se zabouchlo, jakoby zrovna někdo odešel“. A ten poslední zazvoní na zvoneček a zavolá ostatní, rozsvítí se světlo a všichni žasnou, jak byli obdarováni.

Martina Bubová: Těším se. Mám sice momentálně nohu v sádře, takže velký úklid u nás moc nehrozí, ale aspoň jsem po 15 letech na celé svátky poprvé doma.:-)

Zvyky máme tradiční, zpíváme u večere koledy, čteme z bible, dělíme se u stolu o oplatky, a jelikož máme i zvířátka, tak se o oplatky dělíme i s nimi, a chodíme na půlnoční mši. Tak je to už 25 let, co jsme s manželem spolu.

chcť

Tříkrálová sbírka za dveřmi

Prvních čtrnáct dní nadcházejícího roku se, stejně jako v letech předchozích, ponese v duchu koledování Tříkrálové sbírky. Přípravy jsou již v plném proudu – zapečetují se pokladničky na obecních úřadech, chytají dárky pro koledníky, stejně jako tradiční cukříky a kalendářiky pro dárce.

„Letos se nám podařilo zapečetit 192 pokladniček a těšíme se, až po Novém roce vyrazí do svých „rajónků“ neméně kolednických skupinek. Koledníci přinesou do našich domovů veselí a požehnání na celý rok. Podpořením Tříkrálové sbírky může každý z nás udělat dobrý skutek a třeba si hned začátkem roku odškrtnout jedno z novoročních předsevzetí.“ líčí jedna z koordinátorek sbírky Věra Faixová.

Tříkrálovou komisí při Diecézní charitě ostravsko-opavské nám byly schváleny tyto záměry pro využití výnosu koledování sbírky:

- výměna starého plynového kotle a zateplení skladu v Charitním domě pro matky v tísní,
- obnova a doplnění vybavení Charitní ošetrovatelské služby,
- podpora terénních služeb pro seniory a osoby se sníženou soběstačností,
- vybudování nových skladovacích prostor v Charitním domě pokojného stáří,
- doplnění vybavení Charitního střediska sociální rehabilitace a podpora provozu startovacích bytů;
- obměna vybavení a volnočasové aktivity pro klienty Charitního centra pro seniory,
- vybudování kuchyňky pro nové aktivity s klienty v Charitním středisku „Kometa“,
- podpora realizace preventivních programů pro děti Charitního střediska „Maják“,
- vybavení Charitního domu pro seniory kompenzačními pomůckami a bezbariérová koupelna,
- podpora navýšení kapacit pobytových zařízení pro seniory Charity Český Těšín,
- podpora zvyšování kvality služeb Charity Český Těšín.

Všem koledníkům a dárčům děkujeme za pomoc a podporu.

Co si přejete na Vánoce a jaké dodržujete vánoční zvyky, jaké bývá vaše vánoční menu?

Charitní dům pro matky v tísní

Chci mít pod stromečkem celou svoji rodinu, protože už společně s dětmi nebydlíme a manžel je často pracovně mimo republiku. Zvyky a obyčeje udržujeme tradiční.

pracovnice, 44 let

Vánoce nejsou u mě o dárkách, věci, které chci, si mohu koupit kdykoliv. Vánoce jsou o rodinné pohodě, sounáležitosti a pár překvapeních pod stromečkem. Vánoční pokrm máme tradiční, jen děláme tři druhy bramborového salátu, na stole nesmí chybět česnek a vánoční oplatka s medem.

pracovnice, 45 let

Přeji si lepší zdraví, to je pro mě nejdůležitější a chci, aby si moje dcera urovnala své vztahové problémy. A kdybych měla zvolit dárek, tak v podobě wellnes pobytu, alespoň na tři dny, aby se o mě někdo staral. Před večerí vždy čteme úryvek z bible, zpíváme koledy a vše co máme na stole, co země dá, a je to např: sláma, brambory, řepa a pšenice, aby další rok byla hojnost. A manžel chodí se svíčkou do chléva, kde dá zvířatům vánoční oplatky.

pracovnice, 46 let

Pod stromeček bych si přála velký dům pro celou svoji rodinu, je to mé největší přání. Vánoční zvyky moc nedodržujeme a jídlo máme tradiční.

pracovnice, 30 let

Nerezový koš

klientka, 26 let

Tablet

klientka, 24 let

Pod stromeček bych si přála letenku na Zimní olympijské hry v Soči

pracovnice, 41 let

Rodinu

klientka, 24 let

Dárky nejsou důležité, chci, aby byla celá rodina pohromadě.

pracovnice, 39 let

Štěstí a zdraví

klientka, 29 let

Byt 2+1

klientka, 30 let

Přeji si klid a mír v duši a pevné zdraví

pracovnice, 51 let

Charitní dům pokojného stáří

Parfém, kabelu, kloubní výživu.
pracovnice, 32 – 38 let

Velký, teplý kašmírový šál a pokud
možno, co nejdražší náušnice.
pracovnice, 47 let

Kašmírový šál.
pracovnice, 45 let

Kondiční jízdy v autošколе, silikonové
formy na bábovky, kosmetiku.
pracovnice 28 – 43 let

Nový mobil.
pracovnice, 49 let

Charitní středisko sociální rehabilitace

Přeji si týden v lázních s relaxačním
programem pro ženy.
Na Štědrý den musí být na stole máslo,
chleba a sůl, med a vánoční oplatky
pracovnice, 34 let

Pod stromeček si přeji auto, nebo
permanentku na autobus.
Na Štědrý den jíme bílou zelňačku a na
snídani ovocnou omáčku a vánočku.
pracovnice, 24 let

Všeobecně si všichni v Charitním domě
pokojného stáří přejí zdraví, stálou práci,
spokojenost a klid.

Další zvyky, co se objevují mezi
zaměstnanci, jsou:

Nikdy se nedojídá vše z talířů, musí
zůstat alespoň malé množství – myslíme
na lidi bez domova, na lidi, co nemají co
jíst.

Řetězem sepnutý stůl – aby rodina držela
pohromadě

Po celý Štědrý den se již nevychází z
domu, rodina má být pohromadě a
nechodí se na žádné návštěvy ani
nákupy.

A naopak, celý Štědrý den se jezdí po
rodině a v klidu a pohodě se sejdou
teprve až u vánočního stolu.

Po celou dobu večere se zhasne v
celém domě, nechává se svítit pouze
stromček a svíčka, otevře se okno a čeká
se na Ježíška a samozřejmě se mluvívá
potichu, aby se Ježíšek nevylekal, nemá
rád hluk.

Charitní dům pro seniory

Na Vánoce si přeji zdraví a štěstí pro celou svou rodinu a trochu peněz.

Jíme tradiční jídla, tedy rybí polévka, kapr, bramborový salát a oplatek s medem před večeří

Tradice: modlitba před večeří, pouštění lodiček, rozkrajování jablek, u stolu máme talíř navíc, nikdo, kromě hospodyňky, neodchází od stolu při večeří.

pracovnice, 45 let

Na Vánoce si přeji zdraví, štěstí a pohodu. Jíme jak tradiční jídlo - kapr, bramborový salát, tak i netradiční - vařené fazole, kyselé zelí, brambory; před večeří oplatek s medem. Tradice: modlitba, rozkrajování jablek, louskání ořechů, hladový krajíc

pracovnice, 51 let

Přeji si pohodu, zdraví a štěstí. Jíme bramborový salát, řízek a polévku. Tradice: žádné neudržuji.

pracovnice, 24 let

Přeji si šťastnou a zdravou rodinu pohromadě. Jíme kapra s bramborovým salátem, rybí polévku a před večeří oplatek s medem. Tradice: rozkrajování jablek, louskání ořechů, sfoukávání svíčky.

pracovnice, 55 let

Přeji si zdraví a štěstí. Jíme hrachovou polévku a řízek s bramborovým salátem. Tradice: modlitba, peníze pod talířem, zpívání.

pracovnice, 26 let

Jíme hrachovou polévku, sladké zelí + chleba, rybí filé + bramborový salát. Tradice: pouze rozlamování oplatku před večeří

pracovnice, 33 let

Charitní ošetrovatelská služba

Přála bych si vánoční pohodu a 2 týdny klid od lidí

pracovnice, 38 let

Přála bych si požehnané a radostné svátky pro sebe i pro druhé, každý aby se uměl zastavit u jeslí. Ale ne kvůli kouzlu Vánoc, ale kvůli narozenému Spasiteli a kvůli sobě.

pracovnice, 45 let

Charitní centrum pro seniory

Pokoj a mír.

klientka, 68 let

DVD s videem a hudbou tanců
zumby, chachy a jiveu.

klientka, 66 let

Zdraví.

klientka, 69 let

Aby se mi uzdravil manžel.

klientka, 69 let

Aby se lidi měli rádi a nezabýjeli se.

klientka, 78 let

Aby na světě nebyly války.

klientka, 72 let

Tradice, které zmínily klientky centra:

Na stole bývá vždy 1 talíř navíc.

Pod talíř se dávají peníze nebo rovnou
vkladní knížka:-D.

Peněženka a vkladní knížka se dávají
rovnou na stromeček.

Na stole nesmí chybět chléb, obilí,
kancionál, oplatky, med, cukroví a svíčka.
Ta nesmí zhasnout, jinak to věští úmrtí.

Od stolu se nesmí vstávat.

Krájíme jablka, abychom uvnitř našli
hvězdičku, louskáme ořechy.

Házíme botou ke dveřím.

Na Vánoce vyrábíme vaječný koňak.

O Vánocích jezdíváme na hřbitov,
vzpomenout si na mrtvé.

Na Vánoce stříháme barborky a zlatý déšť
do vázy.

Naléváme vosk a olovo do vody, pouštíme
skořápky po vodě.

Na Štědrý den se celý den nejí maso.

Dětem dáváme na čelo z medu křížek.

Oplatkem přejeme druhému v rodině.

Na Vánoce jídáváme vánočku s mlékem,
krupici s mlékem, bramborovou kaši s
mlékem, zelí s chlebem, zelnou polévku se
sušenými švestkami, hrách se sušenými
švestkami a jablky.

Vánoční trhy

Vánoční trhy jsou pouliční trhy spojené s oslavou Vánoc během adventu, hlavně 4 týdny před Štědrým dnem. Původ mají ve středověku, v Německu a Rakousku, odkud se rozšířily do celého světa. V průběhu času se trhy staly nedílnou součástí vánočních tradic. Pro většinu skutečné vánoční trhy zahajují Vánoce. Vídeňské trhy sahají svou historií až do roku 1294. Původně vánoční trhy sloužily k tomu, aby se lidé na začátku studeného období zásobili před zimním obdobím potravinami, teplým oblečením a dalšími potřebami nutnými pro přežití zimy..

Zdroj: <http://cs.wikipedia.org>

Adventní trhy Frýdek-Místek

Tradiční vánoční trhy se budou na náměstí Svobody konat od 29. listopadu do 23. prosince. V dřevěných prodejních stáncích budou prodejci nabízet tradiční vánoční zboží, jako jsou adventní věnce a svícný, jmelí, svíčky, vánoční ozdoby, šperky, řezbářské výrobky nebo keramika a vonné oleje a chybět nebudou ani pochutiny a laskominy, jako například vánoční perníčky, trdelníky, klobásky, placky, ale také horká medovina nebo vánoční punč. Samozřejmě bude tradiční prodej vánočních stromků. Ve čtvrtek 19. prosince budou součástí Vánočních trhů také Beskydské farmářské trhy.

O sobotách a nedělích bude na náměstí připraven zábavný doprovodný program plný hudby, tance i divadla. Děti a všichni snílci najdou o víkendech na náměstí i Ježíškovu poštu, jejímž prostřednictvím budou moci získat na své přání originální Ježíškovské poštovní razítko. Nebude chybět ani živý betlém. Den před Štědrým dnem, tj. 23. prosince, přivezou skauti na náměstí Svobody Betlémské světlo, které si zájemci budou moci donést domů jako symbol původního významu Vánoc.

Výstava betlémů v Ostravě

V hradní galerii Slezskoostravského se uskuteční 13. ročník tradiční Výstavy betlémů. Letošní výstav bude prezentovat velké množství unikátních historických i současných betlémů z řad profesionálních a amatérských autorů. K vidění je od 7. prosince do 5. ledna.

Hradní prostředí, vyzdobené ručně vyrobenými vánočními ozdobami a dekoracemi, dodává výstavě betlémů své vánoční kouzlo. Součástí letošní výstavy bude také bohatý kulturní program. Na nádvoří Slezskoostravského hradu bude také k vidění venkovní betlém v životní velikosti, který bude vystaven v termínu 16. 11. - 18. 12. 2013. Těšit se můžete na tradiční jarmark, předvádění vánočních zvyků, ukázky řemesel, koledy, vánoční představeníčko pro děti i dospělé a mnoho dalšího.

Zdroj: www.kudyznudy.cz

Německo

Původně nezdobený vánoční stromeček se poprvé objevil v Německu. Mají tam i stromeček zvonící, kterému říkají andělské zvonění. Tradiční Štědrý večer se v Německu odehrává nejčastěji kolem jedličky, s rozsvícenými svíčkami a barevnými ozdobami. Němci mají rádi co nejnápadnější ozdoby ve tvaru zvířat, ježíšků či muchomůrek. Německo má ještě jedno prvenství, a to jsou skleněné vánoční ozdoby

U německých sousedů naděluje dárky Christkind neboli Ježíšek. Zejména v severních oblastech se zachoval vznešený Weihnachtsmann, který má dlouhý plášť s kapucí a zrzavé vlasy i vousy, a cestuje na divokém větru. V domácnostech nechybí adventní věnec z chvojí se čtyřmi svíčkami, které symbolizují čtyři neděle před Vánocemi. Adventní kalendář mají děti obyčejný i čokoládový, na kterém otevírají jedno okýnko až do Štědrého dne.

Vánoční německá kuchyně nabízí mnoho pokrmů z ryb, jako jsou pečená štika, candát na roštu, plněný kapr a podobně. Nejoblíbenější je však husa nebo kachna s červeným zelím a bramborovým knedlíkem s jablky a slaninou. S oblibou se podává konšelská mísa, která se skládá z kousků vepřové pečeně, kachny, husy, krůty, uzeneho masa a ze smetanových klobás. Lahůdkou na závěr bývá jablečný závin, do kterého se přidávají kompotované třešně. U svátečního stolu nechybí ovocný salát s příchutí šampaňského nebo likéru. Společná je záliba ve vánočním pečivu, ať už jsou to skořicové hvězdičky, máslové placičky, v Sasku rozinková štola nebo v Bavorsku perníkové koláčky. Nikde ale nechybí vánoční máslová štola s rozinkami, mandlemi a kandovaným ovocem.

Anglie

Rozbalování dárků na Vánoce mají Angličané posunuto o den později než my, tedy na 25. prosince. Když jdou děti čtyřiaadvacátého spát, pověsí své červené punčochy na krbovou římsu. Pokud rodina krb nevlastní, většinou se věší pod okno. V Anglii místo našeho Ježíška chodí Santa Claus. Ten se dle tradice do domu propíjí právě krbem, a když rozdává dárky, přesune se na saních se sobím spřežením k další rodině. Vánoční večere je tedy také o den později než u nás. A co Angličané nejčastěji v tento slavnostní den jedí? Hrachová polévka a šunka je základem snad v každé rodině. Hlavním chodem je pak tradiční krocan, kterého krájí hlava rodiny. Na stole nesmí chybět ovoce a samozřejmě švestkový puding. Vánoce ve Velké Británii začínají 6. prosince, tedy již na Mikuláše.

USA

Američané slaví Vánoce 25. prosince a stejně jako jiné národy si vytvořili své vlastní vánoční zvyky a obyčeje, které se postupem doby výrazně měnily.

Oblíbeným štědrovečerním pokrmem po celých Spojených státech je pečený krocan a šunka, ale v různých regionech jím může být také tamales, pečená husa s červeným zelím, langusty jambalaya, vepřová pečeně či salát „sedmi ryb“ z mořských plodů.

Na jihozápadě USA bývají na Štědrý den vystaveny luminarias — lucerny zhotovené z hnědých papírových sáčků zatížených pískem a osvětlené svíčkou. Mnozí Američané mexického původu slaví Las Posadas, což je procesí, které oživuje příběh Marie a Josefa hledajících v Betlémě nocleh.

Řecko

V Řecku jsou Vánoce jedním z nejdůležitějších církevních svátků. Lidé si celé období mezi Vánocemi a svátkem „Epiphany“ (Tří králů) vzájemně přejí „Kales Giortes“, veselé svátky. Po celé zemi chodí děti ode dveří ke dveřím a za znění zvonků a bubnů zpívají „Kalanda“, oslavné písně přinášející radost a štěstí. Po dvanáct nocí se zapalují ohně na ochranu před skřítky, je to typický zvyk hlavně na venkově.

Místo vánočních stromků se zdobí miniaturní lodě. Tento zvyk souvisí s někdejšími mimořádným postavením Atén jako námořní velmoci. Malé plachetnice lemované žárovkami křižují v období Vánoc slavnostně vyzdobené pokoje. Okna a krby jsou bohatě ozdobeny červenými poinsettii, které dotvářejí slavnostní atmosféru.

Řecké děti čekají na dárky až do Nového roku:

Saint Vassilius jim je v noci na první leden položí k posteli. Na Nový rok se v Řecku podává dort se zlatou mincí zapečenou uvnitř. Nálezce mince čeká šťastný rok. Svátek Epiphany, Tří králů, v Řecku oslavuje křest Krista. V mnoha regionech se v tuto dobu posvěcuje pitná voda.

Švédsko

Ve Švédsku se na základě dekretu krále Knuta z 11. století přeje „God Jul“, tedy „Veselé Vánoce!“, každý den v období mezi 25. prosincem a 13. lednem.

Štědrý den je tradičně rodinným dnem. Oslavy začínají za soumraku. Stejně jako v jiných evropských zemích je jejich hlavní součástí společná slavnostní večeře.

Svátek sv. Lucie připomíná 13. prosince svatou mučednici, která pocházela ze Sicílie a podle pověsti zachránila ve 4. století Švédy před hladomorem. Na paměť této svaté záchránkyne nosí švédské děti 13. prosince svým rodičům jídlo do postele. Brzy ráno se objeví nejstarší dcera převlečená za královnu světla Lucii. Je celá v bílém a na hlavě má věnec ze zimostrázu a svíčky. Lucie přináší tradiční pokrmy, zvláště cukroví, které je pečlivě připravováno a hojně

zdobeno miniaturními červenými poinsettiiemi. Po celé zemi slaví lidé svátek sv. Lucie slavnostmi a průvody.

Japonsko

Štědrý den není v Japonsku státním svátkem, tak jako u nás, proto lidé chodí v tento den normálně do práce. V japonských obchodech jsou tak ozdobené stromečky, chodí tam převlečený "šikmooký" Santa Claus, hrají německé koledy, kterým však nikdo nerozumí, a hlavně se nabízí ke koupi různé dárky.

Vánoční stromečky se však neprodávají, jelikož si je lidé doma nezdobí a ani se nepřipravuje štědrovečerní večeře. Zajímavostí je, že Japonci v zásadě nejí kapra, takže na něj celoročně nenarazíte ani v obchodě, protože se chová ve stojaté vodě a tím má blátivé nepevné maso a je z japonského pohledu cítit bahnem. Na Štědrý den v Japonsku obvykle jí „vánoční kuře“. A to převážně díky reklamě KFC, Japonci si myslí, že právě „vánoční kuře“ je typickým západním vánočním jídlem. 24. prosinec je v Japonsku tradičně slaven jako „noc zamilovaných“. Takže nejde o to být s rodinou jako u nás, ale spíše být s milovanou osobou.

Anglický vánoční pudink

Kdo ho vaří, do něj ukrývá stříbrnou minci. Přinese štěstí tomu, kdo ji najde ve své porci.

Potřebujeme (na 20 porcí):

600g hovězího loje, 450g zkaramelizovaného cukru, 120g citronové šťávy, 120g kandovaného ovoce, 450g strouhané housky, 225g prosévané hladké mouky, 45g vajec /vážíme ve skořápce/, asi 0,5 l mléka, 1 kávovou lžičku muškátového ořechu, 200 ml koňaku

Jak na to:

Do vajec ušlehaných s cukrem a lojem přidáme mouku, strouhanku, muškátový oříšek, kůru z citrónu, kandované ovoce. Vše dobře promícháme. Přidáme tolik mléka, aby těsto bylo vláčné, dobře zamícháme a necháme v chladu odstát zhruba 18 hodin.

Poté přidáme koňak, těsto vlijeme do dobře tukem vymazané pudinkové formy a vaříme v páře asi 8 hodin. Pudink lze v chladu skladovat i delší dobu, dokonce se někdy doporučuje připravovat ho až s měsíčním předstihem.

Francouzské vánoční poleno

Potřebujeme:

Těsto: 200g polohrubé mouky, 180 g moučkového cukru, 5 vajec, 200g kakaa, tuk na vymazání plechu

Krém: 5dcl mléka, 2 balíčky pudinkového prášku s čokoládovou příchutí, 80 g cukru, 50g másla

Postup:

Vejce a cukr utřeme do pěny a přimícháme prosátou mouku s kakaem. Potřeme na vymazaný plech a pečeme při teplotě 200°C asi 4-5 minut. Upečený plát položíme na mokrou utěrku, potřeme částí krému, zarolujeme a necháme hodinu v chladu. Potom povrch potřeme zbytkem polevy a dozdobíme lístky marcipánu, nebo čoko hoblinkami.

Krém: Pudink uvaříme a po vychladnutí přidáme změkklé máslo a umícháme hladký krém.

Šunka nasladko

Potřebujeme:

1,5 kg šunky od kosti vcelku a s ponechanou kůží, med na potřírání, několik lžic moučkového cukru, asi 40 ks hřebíčků

Příprava jídla:

Spojení šunky a sladkých přísad je připisováno americké kuchyni, proto se jí také říká americká nebo viržinská šunka. Sladké kombinace se mohou měnit a kombinovat – často se používají plátky ananasu, připíchnuté pomocí hřebíčků. Uplatní se však i pomeranče, případně pomerančová zavařenina nebo broskve. Protože se šunka peče s vrstvou kůže, do masa pronikne jen jemný nádech sladkosti, který s ním příjemně ladí, a výpečky získají zajímavý chuťový odstín.

1. Šunku postavte na pařáček v dostatečně velkém hrnci, který můžete přikrýt. Přilijte vroucí vodu tak, aby se nedotýkala masa a při mírném varu vařte šunku asi hodinu. Bude velmi křehká, ale vaření v páře jí zachová veškerou chuť. Troubu předehřejte na 180/160 stupňů. Rozpařenou šunku vyjměte a kůžičku ostrým nožem nakrájejte na kosočtverce. Do každého vpíchněte hřebíček.

2. Med promíchejte s cukrem a případně trochou horké vody, aby směs byla tekutá. Přelijte jí připravenou šunku, vložte do trouby a krátce zapečte, až sladký povrch zkaramelizuje a kůže bude hezky vypečená.

Linecké cukroví s vanilkou

Potřebujeme:

na obalení - 150 g cukr moučka, 1 balíček, vanilkový cukr, náplň - 1 sklenice marmelády
těsto - 2 ks žloutek, 300 g hladká mouka, 100 g cukr moučka, 200 g máslo

Postup:

Hladkou mouku prosejeme na vál, přidáme změkklé máslo, cukr, žloutky a vypracujeme na hladké a vláčné těsto.

Těsto necháme na pár hodin vychladnout. Po vychladnutí těsto na vále rozválíme na tenký plát a vykrajujeme různé tvary lineckého cukroví. Poklademe na plech a dáme péct. Pečeme v předehřáté troubě asi 10 minut při 175 °C.

Upečené linecké cukroví natřeme marmeládou a vrch namáčíme do moučkového cukru smíchaný s vanilkovým.

Legenda o vánoční hvězdě

Stejně jako jinde na světě, se Vánoce oslavují i v Mexiku. Tam se lidé těší na svátky i kvůli tomu, že si oblečou své nejlepší šaty, vystrojí si bohatou hostinu a vzájemně se obdarují drahými a krásnými dárky. I v Mexiku jsou však lidé docela chudí, kteří si nemohou dovolit tak honosně svátky oslavit. Jedním z nich byla i drobná, avšak velice milá indiánská holčička s velkýma černýma očima v snědém obličejí. Jmenovala se Inés. I o Štědrém dnu bloumala bosa po velkém tržišti a s očima dokořán si prohlížela hojnost dobrot všeho druhu: barevné ovoce, sladkosti, pečené krůty a husy, smažené brambůrky... její rodina však byla tak chudá, že si nemohla dovolit koupit žádnou z těch věcí. Jediné, co mohla nabídnout, byl její veliký zářivý úsměv. Občas obchodníky tak dojala, že ji kousíček některé dobroty darovali.

V Mexiku měly děti zvláštní zvyk. O Štědrém večeru všechny děti z města nesly do kostela Ježíškovi květinu a přitom soutěžily, kdo mu daruje ten krásnější květ. Inés si také moc přála Ježíškovi přinést nějakou krásnou květinu. Dokonce snila o tom, že mu právě ona, chudá indiánská holčička, dá nejkrásnější květinu ze všech. Přemýšlela, kde by sehnala květinu, když neměla peníze ani na jídlo? Dívala se na okolní balkony zdobené nádhernými květinami. Tyto barevné květy se jí moc líbily, jenomže kradenou květinu nemůže Ježíškovi přinést. Chodila po městě sem a tam. Hledala květinu, tu nejkrásnější ze všech, kterou dosud spatřila jen ve svých představách.

Cestou domů šla kolem zbořeniště. Sem tam se mezi kameny objevilo pár zelených lístků s barevnými květy. Pomyslela si, že třeba právě tam najde květinu pro Ježíška. Opatrně našlapovala mezi rozvalinami aby žádnou zbytečně nezašlápla. Prošla je křížem krážem, hledala pod každým kamenem, ale nic nenašla, ani jediné poupátko. Mezitím se téměř setmělo. Maminka se sourozenci už na Inés doma netrpělivě čekají. Už byl nejvyšší čas, aby se vrátila domů. Ještě naposledy se rozhlédla. V jednom koutě si všimla rostlinek, které měly lesklé zelené lístky rozprostřené jako okvětní plátky.

Sehnula a několik jich utrhla. Sestavila z nich malou kytičku. Snažila se, aby byly co nejhezčí, ale stále to nebylo ono. Inés s povzdechem rozvázala stuhu, kterou nosila ve vlasech. Bylo to to nejhezčí, co měla, a vytvořila z ní kolem zelených lístků mašli. Se zalíbením si kytičku prohlížela.

„Ta se Ježíškovi určitě bude líbit,“ pomyslela si. „S červenou stužkou vypadá opravdu nádherně.“

Mezitím se setmělo a Inés zamířila domů. Když procházela kolem kostela, všimla si, že dveře jsou otevřené dokořán.

„Teď tam ještě určitě nikdo nebude,“ napadlo ji. „Všichni jsou doma a květiny budou nosit až po večeri.“

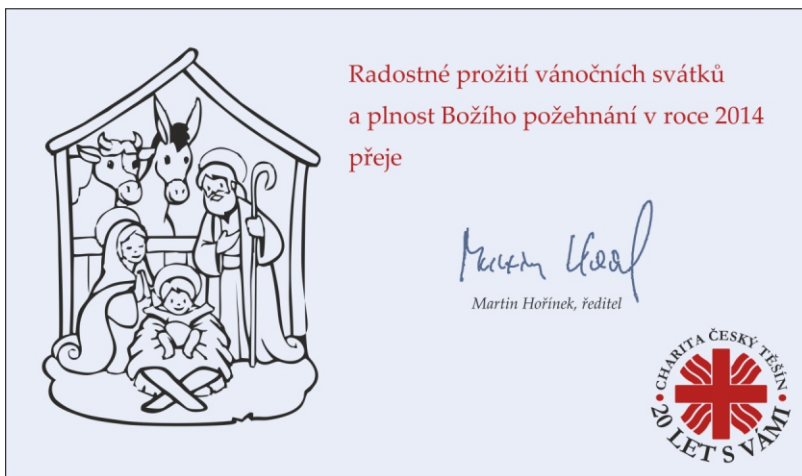
Tiše vklouzla dovnitř. Lehce, jako stín, proběhla po straně mezi sloupy až k místu zalitému světlem. Právě tam ležela na vyšívaném polštáři soška Ježíška.

Se slzami v očích se podívala na svou kytíčku ze zelených lístků a řekla: „Dám ti ji teď. Nemůžu přijít potom s ostatními. Styděla bych se ti ji přinést. Snad se ti bude aspoň trochu líbit.“

Kostelem se rozezněly obdivné výkřiky. Inés sebou leknutím trhla. Kolem ní stálo několik lidí a s údivem hledělo na její kytíčku. „To jsou krásné květiny... Kde jsi je našla? Ještě nikdy jsem nic podobného neviděl.“ Inés sklonila hlavu a překvapením zapomněla dýchat. Zelené lístky zčervenaly a měly nádhernou jasnou barvu. Malé kuličky uprostřed nich naopak zezlátly.

Děvčátko nesměle položilo drahocennou kytíčku rudě-zlatých hvězd Ježíškovi k nohám a utíkalo domů.

Byla jistá, že Ježíši její dárek udělal radost, protože proměnil obyčejné listí v nejkrásnější květ v celém Mexiku – ve vánoční hvězdu. A červené hvězdy se zlatým středem dodnes o Vánocích připomínají celému světu zázrak víry jedné chudé mexické dívky.

Trubač Charity Český Těšín, č. 4/13; vydává Charita Český Těšín, Mírová 8, 737 01 Český Těšín, IČ: 6033784, datum vydání 16. 12. 2013; náklad: 350 ks; evidenční číslo MK ČR E 20242; redakce: Andrea Branná, Martin Hořínek, Zuzana Wojtasová

Neoznačené příspěvky a fotografie pochází z archivu Charity Český Těšín.